

LBRIS

We know
books

**ARMADA
CLASIC**
◆

ARKADI ◆ BORIS STRUGAȚKI

**PICNIC LA
MARGINEA
DRIMULUI**

Ediția a III-a

Cu un comentariu de
BORIS STRUGAȚKI

Traducere din limba rusă de
VALERIAN STOICESCU

ARMADA

Cuprins

<i>Cum s-a născut acest roman</i>	5
Din interviul luat doctorului VALENTIN PILMANN de corespondentul special al postului de radio Marmont cu prilejul decernării ultimului Premiu Nobel pentru fizică în anul 19... ..	17
1. REDRICK SCHUHART, 23 de ani, celibatar, laborant al filialei Institutului Internațional de Cultură Extraterestră din Marmont.....	23
2. REDRICK SCHUHART, 28 de ani, căsătorit, fără ocupație stabilă	81
3. RICHARD H. NUNAN, 51 de ani, reprezentantul furnizorului de echipament electronic de pe lângă filiala Institutului Internațional de Cultură Extraterestră din Marmont	135
4. REDRICK SCHUHART, 31 de ani.....	193

CAPITOLUL 1

REDRICK SCHUHART, 23 de ani, celibatar,
laborant al filialei Institutului Internațional
de Cultură Extraterestră din Marmont

Stăm în depozit. Când vine seara, nu ne rămâne alt-
ceva mai bun de făcut decât să aruncăm salopetele de
pe noi și s-o ștergem până la birtul „Borj“, ca să ne
mai dregem cu o picătură-două de tărie. Acum stau, pur și
simplu, și sprijin pereții. Abia aștept să fumez – doar rezist
de mai bine de două ore. El tot mai răscolește lucrurile: a
umplut deja un seif, l-a încuiat și l-a sigilat, iar acum dă gata
un altul; ia de pe transportor „biberoanele“, cercetându-le
cu grijă pe toate fetele (printre altele trebuie spus că nu-i așa
ușor, fiecare cântărind în jur de șase kilograme și jumătate),
apoi gemând le așază delicat pe un raft.

Se luptă cu aceste „biberoane“ de atâta timp și, probabil,
fără niciun folos pentru omenire. În locul lui, le-aș fi dat
dracului de mult și-aș fi făcut orice altă muncă pentru ace-
iași bani. Dacă stau să mă gândesc însă, „biberoanele“ astea
au într-adevăr ceva bizar. De câte ori nu mi-am rupt

spinarea cărându-le și totuși, după cum observ, nu pot să nu mă minunez de fiecare dată. Sunt de fapt două discuri de cupru de mărimea unor farfurioare groase de 5 mm, având distanța între ele de 400 mm. Între discuri nu se află nimic. Absolut nimic. Pustiu. Poți să-ți treci și mâna printre ele, ba chiar și capul, dacă nu cumva ți-ai pierdut mințile mirându-te; pustiu și iară pustiu, doar aer. Desigur, între ele o fi existând ceva, vreo forță acolo, dacă stau să mă gândesc. Oricum, nimeni n-a reușit până acum nici să le apropie, nici să le depărteze.

Deh, cititorule, e cam greu să explici asemenea chestii cuiva care nu le-a văzut; e greu tocmai prin simplitatea lor, mai ales atunci când ți se arată și poți să le cercetezi, convingându-te în sfârșit despre ce este vorba. E ca și cum ai încerca să descrii în mod științific și cu detalii bogate, să zicem, o cană sau, Doamne ferește, un păhărel: dai din mâini neștiind ce să explici amănunțit și nu-ți rămâne altceva de făcut decât să te răcorești înjurând sănătos.

În sfârșit, să presupunem că ați înțeles despre ce este vorba și, chiar dacă ar mai fi ceva neclar, nu aveți decât să luați *Expunerile* Institutului. Acolo, la fiecare reeditare, sunt și fotografiile ale acestor „biberoane“.

Una peste alta, Kirill s-a chinuit cu aceste „biberoane“ mai bine de un an. Am lucrat cu el de la bun început, numai că nici până acum nu prea înțeleg bine ce voia de la ele. La drept vorbind însă, nici nu încerc să aflu. Mai întâi să înceapă el să înțeleagă, să se descurce singur și atunci am să încep poate și eu să-l ascult. Până una-alta, mi-e clar un singur lucru: are neapărată nevoie de câteva „biberoane“, pe care să le meșterească, să le decapeze cu acizi, să le

turtească la presă și să le topească în cuptor. Și abia atunci totul i se va părea clar, va fi plin de glorie și de laude și chiar știința mondială se va cutremura de mulțumire. Dar, după cum înțeleg, mai e până acolo. Deocamdată n-a descoperit nimic, deși în ultima perioadă s-a zbatut foarte mult. Singurul rezultat a fost acela că a prins o paloare nesănătoasă, cenușie, a devenit tăcut, iar ochii au început să-i lăcrimeze mai des, ca la un câine bolnav (coadă-ntre picioare, urechi blegite).

Ia să fi încăput pe mâna mea oricine altcineva decât Kirill. L-aș fi dus prin toate barurile de noapte și bordelurile din zonă (că doar le cunosc mai bine decât pe mine însumi) și-ntr-o săptămână scoteam din el un om nou (urechi ciulite, coadă sus). Dar pentru Kirill medicamentul ăsta nu e valabil, așa că nici măcar nu merită să te obosești propunându-i-l. Are altă fire.

Așadar, stau în depozit și mă uit la el cum încă mai muncește, deși i se închid ochii de oboseală, când, deodată, mi se face milă de el, nici eu nu știu de ce. Atunci, mă decid. Culmea este că, deși nu mă hotărâsem să-i vorbesc, am făcut totuși acest lucru, de parcă m-ar fi tras cineva de limbă:

— Ascultă, Kirill!

Ținea ultimul „biberon“ în echilibru într-o asemenea poziție, încât aveai impresia că vrea să intre în el cu totul.

— Ascultă, Kirill! Dacă ai fi avut un „biberon“ plin?

— Un „biberon“ plin? repetă și își arcui sprâncenele, de parcă i-aș fi spus niște bazaconii.

— Ei da! Capcana ta hidromagnetică, ăăă... cum îi zice... obiectul 77-B. Doar că mai are acolo, în interior, o umplutură cu reflexe albastrui.

Observ că începe să înțeleagă, își ridică ochii spre mine și-i mijeste, încercând să-și ascundă sclipirile de inteligență și luciditate, așa cum îi plăcea să se exprime uneori...

— Stai! Plin? Tot ca ăsta, doar că-i plin?

— Păi, da.

— Unde?

Kirill al meu tresare: „Urechi ciulite, coadă sus“.

— Hai să fumăm!

Aruncă vioi „biberonul“ în seif, trânteste ușa, o încuie cu trei rotații și jumătate ale unui minuscul disc și pornim înapoi spre laborator.

Pentru un „biberon“ gol, Ernest dădea patru sute de monede, bani-gheață, iar pentru unul plin, ca un fiu de cătea ce sunt, i-aș fi băut până și sângele lui spurcat. Dar, mă credeți, nu mă credeți, când i-am făcut acea propunere lui Kirill, nu m-am gândit la bani, ci am făcut-o numai pentru că l-am văzut cum s-a înviorat și s-a încordat ca o strună, de puteai să cânti pe el. Acum nu reușeam să-l mai domolesc. În drum spre laborator sărea câte patru trepte odată, de nu mai avea omu' timp să fumeze. În general îi cam spusese totul: și cum e, și unde se află, și care e drumul cel mai bun pe care poți să te furișezi până la el. Scoate imediat harta, găsește garajul, pe care-l arată cu degetul, se uită la mine și... E clar. A înțeles totul despre mine, de parcă ar fi fost ceva de neînțeles în asta!

— Ia uită-te la el! zice zâmbind. Eh, ce să-i faci, trebuie să plecăm. Hai chiar mâine-dimineață! La nouă voi cere permisul și „galoșul“, iar la zece plecăm. Ce zici?

— Mergem. Și cine va fi al treilea?

— De ce să fim trei?

— A, nu! Ce, crezi că organizăm un picnic cu domnișoare? Dar dacă ți se întâmplă ceva? Aici e Zona. Trebuie să fie ordine.

Zâmbește ușor, dând din umeri resemnat.

— Cum vrei tu. Oricum le vezi mai bine.

Ce-ar fi fost să nu le văd! Sigur că a fost mărinimos, n-am ce zice, s-a străduit pentru mine: un al treilea e de prisos. Mai bine să plecăm numai noi doi. N-o să ne afle nici vântul, nici pământul.

Dar eu știam că oamenii de la Institut mergeau în Zonă doar câte trei. Exista următoarea regulă: doi făceau treaba și un al treilea privea, iar când era întrebat, povestea totul.

— Personal, l-aș fi luat pe Austin, continuă Kirill. Dar tu, bineînțeles, nu-l vrei. Sau nu ai nimic împotriva?

— Ba da. Numai Austin nu. Pe Austin ai să-l iei altă dată.

Austin nu-i băiat rău, e laș și curajos într-o proporție normală, dar, după mine, e marcat deja de cele prin care a trecut. Lui Kirill nu pot să-i explic, dar eu așa le văd: își închipuie omu' că știe și înțelege totul despre Zonă, adică nu-i mai lipsește decât înmormântarea. Poftim, n-are decât să moară. Numai că... fără mine.

— Bine, spune Kirill. Dar Tender?

Tender. ăsta e al doilea laborant al său. Om obișnuit, liniștit.

— Cam în vârstă, spun. Și are și copii.

— Lasă, c-a mai fost în Zonă.

— Fie și-așa. Să rămână Tender.

A rămas să studieze harta, iar eu am pornit în galop, direct spre „Borj“, pentru că voiam să halesc ceva, iar gâtulejul mi se uscaseră.

În sfârșit, s-o lăsăm baltă. Deci, apar eu dimineața la nouă, ca-ntotdeauna, și prezint permisul la intrarea de serviciu, unde stă o prăjină de sergent pe care îl mardisem anul trecut, pentru că, beat fiind, se agățase de Guta.

— Hai noroc! îmi spune. Bă, Roșcovane, te caută în tot Institutul...

Îl întrerup imediat, cavalereste.

— Nu-ți sunt Roșcovan și nu te-nghesui să-mi fii prieten, huidumă suedeză!

— Dumnezeu, Roșcovane! exclamă mirat. Dar toată lumea îți spune așa.

Înainte de a merge în Zonă sunt întotdeauna cam nervos, iar pe deasupra, acum mai sunt și treaz, așa că l-am apucat de harnașament și i-am aruncat în față câteva vorbe care îi reaminteau în mod detaliat de arborele său genealogic și de persoana sa. El a scuipat alături și, înapoindu-mi permisul, mi-a spus cu un glas de-ți pătrundea frigul în oase:

— Redrick Schuhart! Trebuie să vă prezentați de urgență la căpitanul Hertzog.

— Așa mai merge! îi zic. Învață, sergentule, mâine-poimâine oî ajunge și tu locotenent!

Încerc să par vesel, dar cad pe gânduri: „Asta ce-o mai fi? Ce naiba mai vrea de la mine Hertzog în timpul serviciului? Dar hai să mă duc să-mi arăt și mutra“. Cabinetul lui se află la etajul trei, un cabinet excelent, dar cu gratii la ferestre. Poți să juri că te afli la Poliție. Willy stă în fotoliul său, puflăie din lulea și ciocănește ceva la mașina de scris, scriptologie de-a lui. Într-un colț, un sergentel, unul nou, pe care nu-l cunosc, cotrobăie într-un dulap de fier. La noi în Institut, sergenței de-ăștia tot așa corpolenți și rumeni

în obraji sunt mai mulți decât o divizie. Hm! Sânge-n lapte, oricum nu au voie în Zonă, iar de problemele lumii îi doare-n cot.

— Bună ziua! M-ați chemat?

Willy se uită la mine ca la un loc pustiu, dă la o parte mașina de scris, îmi pune în față o mapă voluminoasă și începe s-o răsfoiască.

— Redrick Schuhart?

— În persoană, răspund și îmi vine să pufnesc în răs. Un răs nervos.

— De cât timp lucrezi la Institut?

— De doi ani, merg pe-al treilea.

— Componenta familiei?

— Sunt singur. Orfan.

Se întoarce spre sergentelul său și-i ordonă sever:

— Sergent Lummer, mergi la arhivă și adu-mi dosarul cu numărul 150!

Sergentul salută regulamentar și o tullește, iar Willy închide mapa și mă întrebă sumbru:

— Te-ai apucat din nou de „cele vechi“?

— Care „cele vechi“?

— Știi și singur care, iar am primit reclamații.

„Așa vasăzică“, gândesc.

— Dar de unde le-ați primit?

Încruntându-se, se ridică și scutură nervos pipă în scrumieră.

— Nu te privește. Te sfătuiesc în numele unei vechi prietenii: renunță la afacerea asta pentru totdeauna sau zbori imediat din Institut... Și definitiv. Mă-nțelegi? Dacă te prind și a doua oară, nu mai scapi doar cu șase luni.

— Înțeleg, îi spun. Asta înțeleg. Numai că nu înțeleg ce pramatie a putut să mă toarne.

Mă privește din nou cu ochi inexpressivi, pufăind din luleaua goală și frunzărind dosarul. Asta însemna că sergentul Lummer se întorsese cu dosarul numărul 150.

— Mulțumesc, Schuhart, spuse căpitanul Willy Hertzog, poreclit și Mistrețul. Asta-i tot ce-am vrut să lămuresc. Ești liber.

Așa că am plecat spre vestiar, mi-am tras salopeta pe mine și mi-am aprins o țigară gândind: „De unde s-o fi ivit și zvonul ăsta? Dacă-i din Institut, atunci totul nu-i decât o minciună. Aici nimeni nu poate ști ceva despre mine. Iar dacă e de la Poliție, ce-ar mai putea ști în afară de vechile mele afaceri? M-o fi turnat Sterviatnik, o canalie, care, ca să se țină el la suprafață, bagă la fund pe cine vrei și cine nu vrei. Numai că acum nici Sterviatnik nu știe nimic despre mine“. M-am gândit ce m-am gândit, dar n-am descoperit nimic și m-am hotărât s-o las baltă. Ultima oară am fost în Zonă acum trei luni, noaptea, și aproape toată marfa „a făcut aripi“. Banii i-am cheltuit aproape pe toți. Nu m-au prins asupra faptului, iar acum numai dracu' poate să mă mai ia!

Dar, tocmai când coboram scările, mi-a trăsnet o idee. M-am întors în vestiar, m-am așezat pe-o bancă și am început din nou să fumez. Reieșea că astăzi nu mai aveam voie să mă duc în Zonă. Nici mâine și nici poimâine. Deci eram din nou luat în colimator de curcanii ăia râioși. Nu m-au uitat, iar dacă m-au uitat, cineva a avut grijă să le reamintească. Oricum nu mai are importanță cine a făcut-o. Nici un stalker nu s-ar apropia de Zonă, nici măcar pe departe, când știe că e urmărit, doar dacă nu cumva a înnebunit.

Deocamdată aveam nevoie de cel mai întunecat colțișor unde să mă pot ascunde. Auzi la ei: „Zonă! Păi, n-am mai fost acolo cu legitimația de nu știu câte luni. Ce v-o fi căsunat pe un biet laborant cinstit?“

M-am gândit la toate astea și parcă m-am simțit mai ușurat că astăzi nu trebuia să mă duc în Zonă. Am să-ncerc să-i comunic toate astea lui Kirill, cât mai delicat.

I-am spus-o însă direct:

— Nu mai merg în Zonă. Aveți ceva dispoziții?

Bineînțeles că la-nceput se holbează la mine.

Apoi parcă începe să-nțeleagă. Mă ia de cot și mă conduce până la el în cabinet, mă așază pe scaunul lui, iar el se cocoată alături, pe pervazul ferestrei. Tăcem și fumăm. Apoi mă întreabă cu grijă:

— S-a întâmplat ceva, Red?

Ce pot să-i spun?

— Nu, nu s-a întâmplat nimic. Ieri, ce chestie, am pierdut la poker douăzeci de monede. Joacă tare Nunan ăsta...

— Stai. Ce-ți veni? Te-ai răzgândit?

— Nu am voie, îi răspund printre dinți. Nu am voie, mă-nțelegi? Chiar acum m-a chemat la el Hertzog.

Se întristează și ochii îi lăcrimează din nou ca unui pu-del bolnav. Tușește spasmodic, aprinde o altă țigară de la chiștocul vechi și spune încet:

— Poți să-mi povestești, Red. N-am să scot o vorbă.

— Las-o baltă! Nu despre tine e vorba.

— Deocamdată nu i-am spus nimic lui Tender. De permis i-am făcut rost, dar ce-i mai important, dacă merge sau nu merge, nu l-am întrebat.

Tac și fumez. Hm! Să râzi și să plângi, nu mai poate omu' să înțeleagă nimic.

— Ce ți-a spus Hertzog?

— A, nimic deosebit. M-a turnat careva, asta-i tot.

Se uită la mine cam ciudat, sare de pe pervaz și începe un du-te-vino în propriul cabinet. El aleargă, eu stau, scot fum și-mi țin gura ferecată, îmi pare rău de el și totodată mi-e necaz cât de tâmpit s-au potrivit lucrurile. Cum s-ar spune, s-a vindecat omul de melancolie. Dar cine-i vinovat? Desigur, eu. L-am ademenit pe bietul copil cu zăhărelul, dar zăhărelul se află în ascunzătoare, iar ascunzătoarea e păzită de niște oameni răi. Deodată încetează să mai alerge, se oprește chiar lângă mine și, uitându-se undeva într-o parte, mă întrebă stingherit:

— Ascultă, Red. Și cam cât ar putea să coste un „biberon“ plin?

La început nu l-am înțeles. Întâi m-am gândit că și-a propus să-l cumpere cine știe de unde, numai că de unde să-l iei. Nu exista decât unul, iar pentru asta nu-i ajungeau banii: de unde să-i aibă el, un specialist internațional, și încă unul rus? Pe urmă însă m-a fulgerat o idee: da' ce crede el, mârșavul, că din cauza verzișorilor amân toată afacerea? Ah, porc de câine, drept cine mă iei? Am deschis gura să-i amintesc de toți dumnezeii familiei, dar mi-am mușcat limba și m-am abținut. Pentru că, într-adevăr, drept cine mă lua? Drept un stalker? Stalker și sunt, adică unul care are nevoie de cât mai mulți verzișori și care toată viața se târguiește numai pentru ei. Cum s-ar zice, ieri am pus mo-meala și astăzi arunc undița, adică măresc prețul.

Îmi amortise deja limba numai la gândul ăsta și, colac peste pupăză, se mai și uita drept la mine, fără să clipească. Dar am văzut în ochii lui doar înțelegere, nedeslușind încă disprețul.

Așa că am început să explic liniștit:

— La garaj nu s-a dus deocamdată nimeni, niciodată, cu permisul. Acolo nu există încă un traseu marcat, asta o știi și tu. Deci, când o să ne întoarcem, Tender al tău va începe să se fălească bineînțeles cum ne-am repezit direct spre garaj, cum am luat tot ce ne trebuia și cum ne-am și întors imediat, de parcă am fi mers până la vreun depozit oarecare. Fiecărui o să-i fie atunci clar ce știam înainte de plecare și de ce ne duceam acolo. Și care dintre noi trei a turnat. Fără comentarii. Acum înțelegi de ce-mi miroase ceva?

Îmi termin discursul, ne uităm unul la altul drept în ochi și tăcem.

Apoi, pe neașteptate, pocnește din palme și, frecându-le cu însuflețire, îmi spune:

— Ei, ce să-i faci, dacă nu se poate, nu se poate. Eu te-nțeleg, Red, și nu pot să te condamn. Merg și singur. Cred că mă descurc. N-ar fi prima dată...

Așterne harta pe pervaz, se proptește în mâini și se apleacă deasupra ei; parcă i se adună în ochi toată dârzenia.

Îl aud mormăind:

— O sută douăzeci de metri... chiar o sută douăzeci și doi... și ce mai este acolo în garaj... Nu, nu-l iau pe Tender. Ce zici, Red, crezi că într-adevăr nu merită să-l iau pe Tender? Totuși, are doi copii.

— Nu te vor lăsa să mergi singur.